

İktisat

YAZAN:

Prof. Dr. Cengiz
ULUÇAY

MİLLİYETÇİLİK

VE

MİLLİ EKONOMİ

Aslında her aklı selim sahibi bir Türk'ün Milliyetçiliği üzerinde titizlikle durması kadar tâbii bir şey olamaz.

Bir yandan komşu devletlerde, milliyetçilik had ve safhaya girerken ve o andan itibaren yerini Emperyalizme terketmesi mukarrer iken, diğer yandan, Türklüğü yok etmeğe matuf, komezopolit bir azınlığın yıkıcı faaliyetleri, her gün daha da artmakta iken, hem dışta..., hem içten gelen bu etkilerin tepkisindedir mütevellit Türk Milliyetçiliğinin bütün vatanı içine alan bir çığ gibi gelişmesine hiç bir kuvvetin mâni olamayacağı gibi, bu durum

karşısında hükümetlere düşen vazife, etki ve tepki kanununun aksiyon safhasına getirdiği bu kudretten faydalanmaktır. Milliyetçilik nedir? Hakiki milliyetçilik veya hiç bir karışıklığa meydan vermiyorsa sadece milliyetçilik:

- 1) Milli menfaat.
 - 2) Mancuviyat ve mukaddesatı içine alan millî kültür
 - 3) Millî an'ane
 - 4) Millî bütünlük,
 - 5) Millî bağımsızlık,
- fikirlerin savunur Karşı fikirlerden mukabele görmedikçe Milliyetçilik statik durumunu muhafaza eder Aksi halde nefsi müdafaa kabîlinden di-

namik safhaya geçer. Milliyetçiliğin dinamik safhaya intikalini mümkün kılabilecek iç etkiler şunlardır:

1) Partizan davranışlarla, adalet mekanizmasının tek taraflı işler hale getirilmesi.

2) Millî kültürün çeşitli yol ve vazifelerle yok edilmesine çalışılması.

3) Lâiklik kisvesi altında vicdan hürriyetine mâni olunması,

4) Dostlukların ve andlaşmaların dışında yabancılara, millî menfaatlara tamamen aykırı tavizlerin tanınması.

5) Millî bütünlüğü ve bağımsızlığı yok edecek, memleket dahilinde fikir ve cemiyetlerin yaşamasına, korunma-

sına veya faaliyetlerine müsaade edilmesidir.

6) Milletlerin varlığı ile doğrudan doğruya ilgili olan Üniversitelerin gayri-millî statüler icad ederek, işlemez hale getirilmesi.

Şurasını da ilâve etmek gerekir ki, Şumuniyetle iç etkileri dış etkiler takip eder ve işte o zaman milliyetçilik tepkisi mutlaka aksiyon saffasına girer. Bu tezi aydınlatıcı tipik bir misal olarak, Türk İstiklâl Savaşı zikredilebilir.

Şimdi çok mühim bir farka temas etmek istiyoruz. Yukarıda izah etmiş olduğumuz Milliyetçilikten başka bir de sanayinin millileştirilmesi fikrini

savunan sosyalistlerin anladığı Milliyetçilik vardır. Sosyalizm, her şeyden evvel bir siyasi ve ekonomik doktrin olduğundan, sosyalistlerin anladığı manâda Milliyetçilik, tabii olarak bir ekonomik doktrin üzerine oturmaktadır. Ekonomik bakımdan ileri bir seviyeye ulaşmış milletlerde iç ve dış etkiler, kabili ihmal olduğundan, o memleketlerde milliyetçilik statik durumda olup hakiki milliyetçilikten, bir farkı yoktur veyahut başka bir deyimle dinamik bir milliyetçilik mevzuu bahis değildir. Fihakika, sanayinin millileştirilmesi, millî menfaat i-caplarından olup, haliyle aşağıda da gösterileceği şekilde bir millî ekonomiyi intaç ettirir

Ekonomik bakımdan az gelişmiş ülkelerle gelince, mevzuu bahis ekonomik doktrinden, Karl Marx'ın ekonomik doktrininden başka bir şeyin anlaşılması mümkün görülmüyor. Bu doktrin anlamını sınıf mücadelesinde bulduğundan böyle bir ekonomik doktrine oturtulması ön görülen milliyetçilik ile hakiki milliyetçilik birbirini ifna ederler. Nitekim Marx'ın da «baş tabikçisi olan Lenin, başlangıçta Millî olan Rus İhtilâlini, bir sınıf mücadelesine intikalini başlamak suretiyle Milliyetçiliği ortadan kaldırmıştır. Bilindiği üzere, Karl Marx'ın «Das Kapital» adlı üç ciltlik eserinde izahına çalıştığı fakat kat'i bir neticeye varamadığı Ekonomik doktrini esas itibariyle sermaye ve istihalsalden elde edilen kârın dağılımı ile sınıf mücadelesi ana temellerine dayanmaktadır. Kanaatimizce Marx'ın ekonomik doktrini, bir felsefi görüşten ileri gidememiştir. Çünkü Karl Marx dahil bugüne kadar kimsede bu doktrin bir matematik formülasyonunu verememiştir. Halbuki sanayinin millileştirilmesi hususundaki millî ekonomiden, doktriner ekonomiden ziyade, millî bünyeye uygun elle tutulur, gözle görülür, matematik ile formüle edilebilir, veya daha basit bir deyimle rakkamlarla ifade edilebilir bir ekonomi veya teknik anlamıyla millî ekonominin bir lineer modeli anlaşılması gerekir. Meselâ, Amerikada, böyle bir model 1930 yılında Harvard Üniversitesi Profesörlerinden Wassily Leontief tarafından inkişaf ettirilmiş ve bu model, Amerikan Millî Ekonomisinin belli bir çalışma gücünün takviyesi ile bazı harp ihtiyaçlarını nasıl karşılayabileceğini, tesbit edebilmiştir. Yine aynı model ile, bir saniyede fiyat değişmesinin diğer bir saniyede fiyatların değişmesine ne şekilde tesir ettiği araştırılmıştır. Kendi Üniversitelerimizde de millî bünyemize uygun Millî Ekonomimizin bir modelinin araştırılması mümkündür. Elverir ki, ilim adamlarımız, memleketimizde de takdir edilsin.

Surların isyani

Kanım çekiliyor, kuruyor sanki
damarlarımda,
Ana, atam, her zerresi şehit yatan
yurdumda.
Kafam ezilirken demir kelepçeler içinde
Beynim parça, parça, lime lime kasapların
elinde!
Kulaklarım gecelerin sesinde!
Bir ses duyulur surların ötesinde:
Ben Malazgirt'te Arslan ben surlardan
Ulubatlı Hasan
Niğbolu'da Yıldırım, Kosova'da Murat,
Mohaç'ta Süleyman
Benim Çanakete'de diş diş, gırtlak gırtlak
lağa boğuşan.
Ben Kafkaslar'da şan, Sakarya'da kan ve
destan;
Savaş adımdır, zafer şanımdır, Bayraktır
kanım dalgalanan
Ben Hak'kın kılıcı, Allaha
vurulmuşum.
Ben şehitler çocuğu kefenisiz
doğmuşum!
Kulaklarım gecelerin sesinde?..
Geceler, bir çılgıktır etin, kemiğin
ötesinde.
Ben Şehitler çocuğu. bir hal olmuşum!
Ben, bende değil. ben bana yâd ol-
muşum,
Saç ağarır, sabır çatlar, hiyanetler
kudurur ardından
Gök çöker, dağlar sökülür, gün tutulur.
Hak'kın gazabından
Cehennemler açılır, çıkar ummanlar
yatağından,
Nur değil, katran dökülür, taşlar yağar
başımızdan!..
Surlar üzerime yürür gibi, surlar isyan
içinde!
«Vire» midir benliğim, söyle! Ayasofya
kubbesinde?
Ben Şehit çocuğu... bir hal olmuşum!
Ben; bende değil; ben bana yâd
olmuşum
Kurşunlar deler, deler gibi ciğerlerimi,
Kıbrıs'ta düşer gördükçe
Mehmetçiklerimi..

NIHAT YAZAR